

Martin Dahl*

EUROPEJSKI KRYZYS IMIGRACYJNY Z 2015 ROKU I JEGO WPŁYW NA PROWADZONĄ PRZEZ POLSKĘ W LATACH 2015–2018 POLITYKĘ ZAGRANICZNĄ

DOI: 10.26399/meip.2(65).2019.21/m.dahl

WPROWADZENIE

W 2015 roku miały miejsce dwa ważne wydarzenia, których koincydencja wpłynęła na kształt i reorientację polskiej polityki zagranicznej. Pierwszym z nich była kulminacja kryzysu imigracyjnego, jaki dotknął kontynent europejski, drugim natomiast tocząca się i nabierająca tempa podwójna kampania wyborcza w Polsce – parlamentarna oraz prezydencka. Nałożenie się tych dwóch procesów w tym samym czasie doprowadziło do sytuacji, w której populistyczne hasła i doraźne wyborcze cele ustąpiły miejsca rzeczowej dyskusji na temat potencjalnych możliwości przeciwdziałania kryzysowi migracyjnemu w Europie i polskiego wkładu w tym zakresie.

Kryzys imigracyjny osłabił Unię Europejską i nasilił procesy dezintegracyjne na kontynencie. W chwili obecnej można pokusić się o stwierdzenie, że był on jednym z fundamentalnych i najistotniejszych wydarzeń międzynarodowych mających wpływ na politykę państw europejskich¹. Problemy globalne – a do takich z pewnością można zaliczyć międzynarodowe migracje ludności – są czynnikami determinującymi zachowania w stosunkach między-

* Martin Dahl – dr, Uczelnia Łazarskiego, Wydział Ekonomii i Zarządzania, e-mail: m.dahl@lazarski.edu.pl, ORCID 0000-0003-1978-7045.

¹ A. Adamczyk, *Kryzys migracyjny w Europie a polska polityka imigracyjna*, „Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny” 2017 z. 1(163), s. 308.

narodowych. Na płaszczyźnie teoretycznej generują one potrzebę szerszej współpracy na poziomie państwowym oraz międzynarodowym, w praktyce natomiast często przekładają się na wzrost napięć i konfliktów zarówno wewnętrznych, jak i między państwami². Wyraźnie pokazał to przykład państw Unii Europejskiej, które wraz z nastającą falą migracji w 2015 roku stanęły w obliczu jednego z największych wyzwań w historii istnienia ugrupowania integracyjnego. W trafnej opinii Mieczysława Stolarczyka napływ ponad 1,5 miliona uchodźców nasilił intensywność sporów wewnątrz państw Unii Europejskiej oraz pomiędzy państwami, co skutkowało zakwestionowaniem unijnej zasady solidarności oraz eksponowania przez rządy wielu państw interesów państwowych nad wspólnotowymi³. Roman Kuźniar natomiast wysunął tezę, że w obliczu kryzysu migracyjnego UE może nawet ulec rozpadowi⁴. W podobnym duchu wypowiedział się również Józef M. Fiszer, twierdząc, że „dzisiaj w Unii Europejskiej mamy coraz mniej solidarności, zaufania, spójności i wiary oraz optymizmu co do jej perspektyw. Wrogami Unii są dzisiaj nie tylko eurosceptycy, ale także realisci, którzy bez trudu znajdują argumenty, że to wszystko źle działa, a więc trzeba dbać tylko o własne interesy. Taką egoistyczną i roszczeniową postawę od kilku lat zajmuje w UE większość państw”⁵.

Unia Europejska jako instytucja międzynarodowa powinna być przygotowana na realizację zadań o charakterze globalnym, jednak w rzeczywistości brakuje jej do tego wyłącznych kompetencji i skutecznych instrumentów, zwłaszcza tych o charakterze militarnym⁶. Globalne procesy migracyjne natomiast wymagają stosowania różnych narzędzi i środków, celem ograniczenia negatywnych skutków niekontrolowanego przemieszczania się ludności. Także politycy w państwach narodowych nie zdali egzaminu w obliczu kryzysowej sytuacji. Niektóre ugrupowania wykorzystały kryzys migracyjny do radykalizacji swojego stanowiska i umocnienia pozycji na krajowych scenach politycznych. Liczni badacze nieustannie podkreślają, że państwa narodowe i Unia Europejska to podmioty wciąż ewoluujące i zmieniające swoje miejsce

² A. Chojan, P. Olszewski, *Kryzys migracyjny jako problem globalny. Konsekwencje dla polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej*, „Roczniki Nauk Społecznych”, 2018, tom 10(46), z. 1, s. 93.

³ M. Stolarczyk, *Stanowisko Polski wobec kryzysu migracyjno-uchodźczego Unii Europejskiej*, „Krakowskie Studia Międzynarodowe” 2017, nr 2, s. 17.

⁴ R. Kuźniar, *Europa w porządku międzynarodowym*, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Warszawa 2016, s. 239.

⁵ J.M. Fiszer, *Czy Unia Europejska zagraża Polsce i jej racji stanu? Aspekty teoretyczne i użyteczne*, „Myśl Ekonomiczna i Polityczna” 2017 nr 2(62), s. 232.

⁶ S. Stavridis, *Why the 'Militarising' of European Union is Strengthening the Concept of a Civilian Power Europe*, „EUI Working Papers” 2001 nr 17, s. 3–4.

w stosunkach międzynarodowych. Znajdują się pod nieustanną presją obywateli oraz środowiska międzynarodowego, które także ewoluuje pod wpływem czynników strukturalnych, zarówno obiektywnych, jak i subiektywnych⁷. Swoją rolę odgrywają także media będące pod wpływem najróżniejszych grup interesu – politycznych i gospodarczych⁸. W efekcie przekłada się to na prowadzoną przez państwa politykę wewnętrzną oraz zewnętrzną. Z tego faktu bezpośrednio wynika cel niniejszego artykułu, jakim jest ukazanie wpływu kryzysu migracyjnego na polską politykę zagraniczną po 2015 roku.

1. PRZYCZYNY I PRZEBIEG KRYZYSU MIGRACYJNEGO W EUROPIE PO 2015 ROKU

Europejska agencja Frontex oszacowała, że w 2015 roku na teren Unii Europejskiej nielegalnie przybyło 1,83 mln osób, co stanowiło czterokrotny wzrost względem roku poprzedniego⁹. Państwami, do których podążała największa liczba migrantów były: Niemcy, Wielka Brytania i państwa skandynawskie. W 2015 roku w państwach należących do Unii Europejskiej złożono ponad 1,2 mln wniosków o azyl, z czego 35% przypadło na Niemcy, 14% na Węgry i 12% na Szwecję. W kolejnym 2016 roku nastąpił znaczący spadek liczby migrantów, jednak ich liczba nadal pozostała wysoka i wyniosła blisko 600 tys. osób. W 2016 roku Niemcy wciąż pozostały głównym krajem przyjmującym uchodźców, 61% wszystkich wniosków o azyl złożono w tym państwie, na kolejnych miejscach znalazły się Włochy – 9% oraz Francja – 6%¹⁰. Migranci pochodzili głównie z Syrii, Afganistanu i Iraku. W roku 2017 i 2018 nastąpił kolejny spadek liczby składanych wniosków o azyl, których liczba została ograniczona o połowę¹¹.

Za główną przyczynę europejskiego kryzysu migracyjnego należy uznać liczne konflikty w najbliższym otoczeniu Unii Europejskiej, spowodowane

⁷ J.M. Fiszer, *Czy Unia Europejska...*, *op. cit.*, s. 222.

⁸ A. Mutu, *Media And Democracy. A Theoretical Design For Cross-Country Comparative Research On Broadcasting Regulation*, „CECS-Publicações/eBooks” 2014 s. 11–33.

⁹ *Greece and Italy continued to face unprecedented number of migrants in December*, 02.02.2016, <http://frontex.europa.eu/news/greeceand-italy-continued-to-face-unprecedented-number-of-migrants-in-december-0BbBRd>, dostęp 18.11.2018.

¹⁰ A. Adamczyk, *Kryzys migracyjny...*, *op. cit.*, s. 309.

¹¹ *Zahl der Asylanträge in der EU 2017 halbiert*, 14.03.2018, <http://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/fluechtlinge-zahl-der-asylantraege-in-der-eu-2017-halbiert-15493069.html>, dostęp 18.11.2018.

interwencjami militarnymi Stanów Zjednoczonych i państw członkowskich NATO, ale także do pewnego stopnia kumulacją niezadowolenia społecznego w regionie Bliskiego Wschodu oraz Afryki Północnej, jaka była widoczna od początku tak zwanej arabskiej rewolucji. Rewolucja miała swój początek w Tunezji w grudniu 2010 roku. Następnie fala niezadowolenia, połączona z nadzieją na zamiany polityczne w regionie, przeniosła się na inne kraje, takie jak: Egipt, Algieria, Libia, Jordania czy Syria¹². Zdaniem Wiesława Żółtkowskiego „wojny prowadzone, inspirowane lub popierane przez USA i kraje europejskie przyniosły skutek m.in. taki, że tłumy ludzi zagrożonych śmiercią lub po prostu pozbawionych perspektyw egzystencji ruszyły w kierunku świata demokracji i praw człowieka”¹³. Analogiczne stanowisko zaprezentował Waldemar Skrzypczak, który stwierdził, że jedną z głównych przyczyn kryzysu migracyjnego jest obalenie reżimu Kaddafiego w 2011 roku, co doprowadziło *de facto* do sytuacji, w której Libia stała się państwem upadłym¹⁴.

Popęlnione przez Stany Zjednoczone i ich sojuszników błędy są jednym ze źródeł powstania tak zwanego Państwa Islamskiego, utworzonego na części terytorium Syrii oraz Iraku. Terrorystyczna i zbrodnicza działalność reżimu Państwa Islamskiego w połączeniu z wojną domową w Syrii i Iraku należały do głównych przyczyn kryzysu humanitarnego, z jakim przyszło się zmierzyć państwom UE. Paradoks całej sytuacji polega na tym, że Stany Zjednoczone odpowiedzialne w największym stopniu za destabilizację regionu nie poczuwały się do odpowiedzialności za kryzys humanitarny i do pomocy państwom europejskim w obliczu kryzysu migracyjnego. Także czołowe bliskowschodnie mocarstwo – Arabia Saudyjska – nie była zainteresowana współpracą w tym kontekście¹⁵.

Równolegle do toczących się w najbliższym otoczeniu Unii Europejskiej konfliktów zbrojnych za kolejną przyczynę globalnych ruchów migracyjnych należy uznać strukturalną dysfunkcję dominującego w większości państw świata modelu gospodarki kapitalistycznej. Jego cechą charakterystyczną jest utrzymująca się od dekad nadprodukcja w najważniejszych gospodarkach świata, która z jednej strony przyczynia się do wzrostu ubóstwa w licznych

¹² M. Ottaway, A. Hamzawy, *Protest Movements and Political Change in the Arab World*, Carnegie Endowment for International Peace, Washington DC 2011, vol. 28, s. 5. Por. także: M.P. Angrist, *Understanding the Success of Mass Civic Protest in Tunisia*, „The Middle East Journal” 2013, 4(67), s. 547–564; L. Chomiak, *The Making of a Revolution in Tunisia*, „Middle East Law and Governance” 2011, 1–2(3), s. 68–83.

¹³ W. Żółtkowski, *Nowe wędrówki ludów*, „Przegląd” 28.09–4.10.2015, nr 40, s. 53.

¹⁴ M. Stolarczyk, *Stanowisko Polski...*, *op. cit.*, s. 19.

¹⁵ *Ibidem*, s. 20.

regionach, z drugiej zaś do nadmiernej eksploatacji środowiska naturalnego, co w konsekwencji nasila ruchy migracyjne z tych obszarów¹⁶.

Jak już wspomniano, kryzys migracyjny stanowi najpoważniejsze zagrożenie dla spójności Unii Europejskiej. Głównym problemem, z jakim zderzyło się to ugrupowanie integracyjne, był brak efektywnej polityki migracyjnej i azyłowej na poziomie wspólnoty. W obliczu dynamicznie zmieniającej się sytuacji i gwałtownie rosnącej liczby migrantów państwa europejskie zaczęły kierować się przede wszystkim własnymi interesami. W obliczu nowych wyzwań nie podjęto działań mających na celu rozwiązanie problemu migracyjnego. Odwołano się do artykułu 79. i 80. *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*¹⁷. W pierwszym z nich ujęto, że celem wspólnej polityki imigracyjnej są: skuteczne zarządzanie przepływami migracyjnymi, sprawiedliwe traktowanie obywateli państw trzecich o uregulowanym statusie pobytu, zapobieganie nielegalnej imigracji i handlowi ludźmi. Natomiast zgodnie z art. 80., realizacja tej polityki opiera się na zasadzie „solidarności i sprawiedliwego podziału odpowiedzialności między Państwami Członkowskimi, w tym również na płaszczyźnie finansowej”. Przepis ten w obliczu napływu imigrantów w 2015 roku był podstawą domagania się solidarności w sprawie ich podziału między państwa członkowskie UE. Jednak jego nieprecyzyjne zapisy doprowadziły do sytuacji, w której poszczególne państwa odmiennie interpretowały, na czym miałyby owa solidarność polegać. Zupełnie inaczej zasadę solidarności rozumiały państwa bezpośrednio dotknięte konsekwencjami kryzysu, jak Włochy, Grecja czy Niemcy, inaczej państwa będące jedynie tranzytowymi, przez które przemieszczali się migranci, a jeszcze inaczej, takie jak Polska, których problem nielegalnej imigracji z obszaru Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu w zasadzie w ogóle nie dotyczył¹⁸.

Pogłębiający się kryzys migracyjny wymusił na państwach członkowskich opracowanie europejskiego programu przesiedleń i relokacji oraz europejskie-

¹⁶ J. Brdulak, E. Florczak, T. Gardziński, *Uspołecznienie kapitalizmu w Europie Środkowo-Wschodniej*, „Myśl Ekonomiczna i Polityczna” 2019 nr 1(64), s. 74–75. Por. także: T. Gardziński, *Przedsiębiorstwo społeczne środkiem rozwiązywania problemów współczesnej gospodarki*, „International Journal of New Economics and Social Sciences” 2016 nr 1(3), s. 261–286.

¹⁷ *Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, wersje skonsolidowane Dz. Urz. UE C 2012.326.1.

¹⁸ A. Adamczyk, *Grecja*, [w:] K.A. Wojtaszczyk, J. Szymańska (red.), *Uchodźcy w Europie. Uwarunkowania – istota – następstwa*, Oficyna Wydawnicza Aspra-JR, Warszawa 2017, s. 301–305.

go programu w zakresie migracji¹⁹. Pierwszy miał na celu wzbudzającą liczne kontrowersje – zwłaszcza we wschodnich państwach Unii Europejskiej – relokację, drugi zaś dedykowany był państwom najbardziej narażonym napływem nielegalnych imigrantów (Włochy, Grecja oraz Węgry). Komisja Europejska, która podjęła próby odgórnego wdrożenia automatycznego mechanizmu relokacji szybko musiała się zmierzyć ze sprzeciwem państw Grupy Wyszehradzkiej, Estonii oraz Łotwy²⁰. W przypadku Polski premier Ewa Kopacz wyraziła gotowość przyjęcia uchodźców, ale po wyborach parlamentarnych nowy rząd utworzony przez Prawo i Sprawiedliwość zakwestionował te ustalenia, konsekwentnie odmawiając przyjęcia uchodźców. Z kolei władze Węgier i Słowacji złożyły w tej sprawie skargę do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości²¹.

Mimo nikłych postępów w procesie relokacji osób w ramach nadzwyczajnych programów, równoległe toczyła się na forum UE dyskusja na temat trwałych, systemowych rozwiązań azylowych, w tym ustanowienia mechanizmu podziału uchodźców uruchamianego automatycznie w sytuacjach kryzysowych. W pierwszej połowie 2016 roku Komisja Europejska zaprezentowała kompleksowy projekt reformy WESA, na który składały się między innymi rewizja rozporządzenia Dublin III i dyrektywy recepcyjnej (nr 33/2013) oraz projekt zastąpienia dyrektyw proceduralnej (nr 32/2013) i kwalifikacyjnej (nr 95/2011) rozporządzeniami. Najwięcej kontrowersji wzbudził wniosek o reformę systemu dublińskiego. Nowe ustalenia zakładały automatyczną relokację osób wnioskujących o ochronę w UE, a o liczbie przekazywanych osób miały decydować takie czynniki, jak wielkość danego państwa oraz poziom dobrobytu. Czasowe wyłączenie państwa z obowiązku rozpatrywania wniosku azylowego miało się wiązać z koniecznością uiszczenia kary w wysokości 250 tys. euro²². Jak słusznie zauważyła Jolanta Szymańska, „pomysł Komisji Europejskiej spotkał się z otwartą krytyką państw Grupy Wyszehradzkiej, które jesienią 2016 r. zaproponowały alternatywną koncepcję tzw. efektywnej solidarności (pierwotnie pod nazwą „elastycznej solidarności”). Pomysł zakładał utrzymanie co do zasady rozwiązań rozporządzenia Dublin III i jedynie uzupełnienie ich o działania solidarnościowe z państwami pierwszej linii w sytuacji kryzysu. Zgodnie z projektem państwa UE same

¹⁹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Europejski program w zakresie migracji, COM(2015) 240, 13 maja 2015 r.

²⁰ A. Chojan, P. Olszewski, *Kryzys migracyjny...*, *op. cit.*, s. 100.

²¹ A. Adamczyk, *Kryzys migracyjny...*, *op. cit.*, s. 312.

²² J. Szymańska, *Strategia Unii Europejskiej wobec kryzysu migracyjnego: priorytety, bariery, efekty*, „Studia BAS” 2017 nr 3(51), s. 169.

miałyby decydować, jaką formę będzie przybierać ich wsparcie – poza relokacjami z państw najbardziej obciążonych mogłyby to być wkłady finansowe, zwiększone zaangażowanie w prace unijnych agencji, przejmowanie odpowiedzialności za organizację powrotów nielegalnych imigrantów, czy też wspólne przeprowadzanie procedur azylowych”²³.

2. POLSKA WOBEC KRYZYSU MIGRACYJNEGO W EUROPIE

Na tle innych państw Unii Europejskiej Polska jest państwem, w którym o status uchodźcy ubiega się stosunkowo niewielka liczba osób. W 2015 roku status uchodźcy przyznano zaledwie 349 osobom²⁴. Jednak należy zauważyć, że w ostatnich latach rośnie liczba legalnie przybywających do Polski migrantów ekonomicznych, głównie pochodzących z Ukrainy. Zmiana układu politycznego w polskim parlamencie po wyborach z dnia 25 października upolitycydziła kwestię imigracji. Już podczas kampanii wyborczej kwestie imigracyjne miały istotne znaczenie. Bezpośrednio miało to wpływ na ewolucję stanowiska w kwestii migracji dwóch rządów polskich – zarówno pod przewodnictwem premier Ewy Kopacz, jak i premier Beaty Szydło. Zmiana podejścia do uchodźców była zdeterminowana czynnikami wewnętrznymi i zewnętrznymi, w tym działaniami podejmowanymi na forum UE zmierzającymi do rozwiązania problemu kryzysu imigracyjnego.

Dnia 16 września 2015 roku w polskim parlamencie odbyła się debata o uchodźcach. Rząd Ewy Kopacz zadeklarował, że Polska jest gotowa przyjąć 2 tys. uchodźców na zasadzie dobrowolności. Polska premier sprzeciwiła się przyjętemu przez Komisję Europejską systemowi kwotowemu. Negatywnie odniosła się również do wprowadzenia automatycznej relokacji jako rozwiązania systemowego i trwałego, słusznie – co czas pokazał – argumentując, że mechanizm relokacji jako permanentny element europejskiego systemu azylowego będzie tylko przyciągał kolejnych imigrantów do Europy i nie stanowi skutecznego rozwiązania problemu masowych migracji. Polska opowiedziała się za ściślejszą ochroną zewnętrznych granic Unii Europejskiej oraz udzieleniem pomocy w obozach dla uchodźców, zlokalizowanych na terenie Syrii, Libanu czy Jordanii²⁵.

²³ *Ibidem*, s. 169.

²⁴ P. Sansal, *Exodus z Syrii. Migranci i uchodźcy z Bliskiego Wschodu*, „Rocznik Strategiczny” 2015 nr 1, s. 338.

²⁵ K. Pędziwiatr, A. Legut, *Polskie rządy wobec unijnej strategii na rzecz przeciwdziałania kryzysowi migracyjnemu*, [w:] K.A. Wojtaszczyk, J. Szymańska (red.), *Uchodźcy w Euro-*

Zbliżające się wybory parlamentarne w 2015 roku zaostrzyły w Polsce dyskusję na temat migrantów i uchodźców, czyniąc z tej kwestii ważny obszar debaty publicznej i politycznej. Pod wpływem presji wywieranej przez ugrupowania opozycyjne, w szczególności przez PiS, rząd Ewy Kopacz przestał być konsekwentny w swoich deklaracjach dotyczących liczby uchodźców, których zamierza przyjąć. W ostatnich miesiącach funkcjonowania rządu koalicji PO–PSL pojawiły się doniesienia, że rząd zamierza przyjąć 7 tys. uchodźców. W innych źródłach można odnaleźć informacje, że rząd zadeklarował przyjęcie nawet 12 tys. uchodźców. Ewa Kopacz, mimo ostatecznie podjętej decyzji o udziale Polski w systemie relokacji, nieustannie podkreślała, że rząd w swojej polityce w stosunku do uchodźców przede wszystkim będzie się kierował względami bezpieczeństwa²⁶. Nie zmieniło to faktu, że zbliżające się wybory parlamentarne, zwycięstwo w wyborach prezydenckich kandydata PiS-u Andrzeja Dudy oraz tocząca się wyborcza kampania do Sejmu i Senatu, utrudniły prowadzenie rzetelnej i obiektywnej debaty na temat zagrożeń związanych z kryzysem migracyjnym oraz uniemożliwiły wypracowanie spójnego, a zarazem konsekwentnego polskiego stanowiska w tej sprawie.

Po zwycięstwie Prawa i Sprawiedliwości w wyborach parlamentarnych premier Beata Szydło zadeklarowała, że rząd będzie honorował ustalenia UE w sprawie uchodźców, podkreślając, że priorytetem władz polskich jest zapewnienie bezpieczeństwa obywatelom. Jednocześnie odrzuciła bezkrytyczne i bezrefleksyjne podejście do kwestii uchodźców²⁷, opowiadając się za takimi działaniami, które mają zmniejszyć liczbę napływających do Europy uchodźców. Stanowisko, że nowy rząd polski nie wycofuje się z podjętych wcześniej zobowiązań potwierdził także minister spraw zagranicznych Polski Witold Waszczykowski w swoim *exposé* z dnia 26 stycznia 2016 roku²⁸. Analogicznie do wcześniejszych deklaracji złożonych zarówno przez Ewę Kopacz, jak i Beatę Szydło, Witold Waszczykowski opowiedział się za zwiększeniem wkładu Polski w ochronę zewnętrznych granic Unii oraz poparł rozmowy prowadzone między UE a Turcją w celu zmniejszenia presji migracyjnej²⁹.

pie. *Uwarunkowania – istota – następstwa*, Oficyna Wydawnicza Aspra-JR, Warszawa 2017, s. 621–622.

²⁶ M. Stolarczyk, *Stanowisko Polski...*, *op. cit.*, s. 31–33.

²⁷ A. Adamczyk, *Kryzys migracyjny...*, *op. cit.*, s. 312.

²⁸ *Informacja Ministra Spraw Zagranicznych na temat polityki zagranicznej Rządu RP w 2016 r.*, https://www.msz.gov.pl/pl/polityka_zagraniczna/priorytety_polityki_zagr_2017_2021/expose2/expose2016/, dostęp 05.02.2019.

²⁹ A. Adamczyk, *Wpływ kryzysu migracyjnego na stosunki Unii Europejskiej z Turcją*, [w:] M. Stolarczyk, T. Kubin (red.), *Kryzysy w Unii Europejskiej w drugiej dekadzie XXI*

Obiektywnie rzecz biorąc, składane deklaracje niewiele różniły się od tych artykułowanych przez premier Ewę Kopacz. Niemniej jednak zmieniła się retoryka i narracja przekazywanych treści. Wypowiedzi polityków obozu rządzącego przyjęły formę bardziej radykalnego języka, przyczyniając się do usztywnienia stanowiska Polski w sprawie kryzysu migracyjnego oraz budowania atmosfery zagrożenia i strachu wokół tego zagadnienia.

Zmiana stanowiska rządu nastąpiła po zamachach w Paryżu (listopad 2015 r.) i Brukseli (marzec 2016 r.). W obliczu nowej sytuacji premier Beata Szydło oświadczyła, że nie widzi możliwości, aby w obecnej chwili Polska mogła przyjmować migrantów. Był to istotny zwrot w prowadzonej przez Polskę polityce zagranicznej oraz radykalizacja polskiego stanowiska, co gorsza bez prób porozumienia z partnerami w Unii Europejskiej. Zwracając uwagę na wadliwe i źle działające procedury weryfikacji uchodźców do relokowania, Polska postanawiała *de facto* zawiesić wykonanie podjętych wcześniej zobowiązań. Premier Beata Szydło podkreślała, że rząd czeka na zorganizowanie w pełni bezpiecznych warunków relokacji dla państw przyjmujących uchodźców, przesuając tym samym środek ciężkości polskiej polityki zagranicznej na kwestie związane z bezpieczeństwem³⁰. Co ciekawe, nieco odmienne stanowisko prezentował polski minister spraw zagranicznych Witold Waszczykowski. Przykładem może być wypowiedź ministra udzielona podczas Konferencji Bezpieczeństwa w Monachium, która odbyła się w dniach 17–19 lutego 2017 roku, na której minister powiedział, że Polska nie sprzeciwia się przyjmowaniu uchodźców, ale opowiada się za odróżnieniem ich od zwykłych migrantów ekonomicznych³¹. Było to jednoznacznie sprzeczne z realizowaną w tym czasie polityką premier Beaty Szydło, ukazując tym samym dychotomię polskiego stanowiska. Inny przekaz, bardziej koncyliacyjny, był skierowany do zagranicznych partnerów, a inny na użytek krajowej polityki.

W dniu 1 kwietnia 2016 roku Sejm przyjął uchwałę w sprawie polityki migracyjnej Polski, negatywnie oceniając decyzję Rady UE z 22 września 2015 roku o relokacji 120 tys. uchodźców. W uchwale podkreślono, że instrumenty polityki imigracyjnej powinny pozostać w rękach państwa polskiego. W tej samej uchwale Sejm poparł jednak postulat niesienia pomocy (także

wieku. *Uwarunkowania – przebieg – implikacje*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2018, s. 473–477.

³⁰ M. Stolarczyk, *Stanowisko Polski...*, op. cit., s. 35.

³¹ R. Romaniec, *Waszczykowski w Monachium: Co z tą solidarnością?*, <https://www.dw.com/pl/waszczykowski-w-monachium-co-z-t%C4%85-solidarno%C5%9Bci%C4%85/a-37608405>, dostęp 06.02.2019.

finansowej) w miejscach dotkniętych konfliktami zbrojnymi³². Dnia 20 maja 2016 roku Sejm przyjął uchwałę w sprawie obrony suwerenności RP i praw jej obywateli, sprzeciwiając się wobec podejmowanych przez instytucje unijne prób narzucenia Polsce rozwiązań dotyczących uchodźców. Niektórzy politycy PiS prezentowali nawet stanowisko, że wypracowany system relokacji uchodźców jest formą narzucania Polsce przez Unię Europejską zdominowaną przez Niemcy muzulmańskich uchodźców celem rozbicia homogeniczności kraju i łatwiejszej jego kontroli³³.

Narracja przedstawicieli obozu rządzącego, ale także innych prawicowych ugrupowań politycznych obecnych na polskiej scenie politycznej, przełożyła się na niezrozumienie wśród zachodnich państw Unii Europejskiej i pojawienie się zarzutów o braku solidarności w stosunku do państw dotkniętych w największym stopniu falą kryzysu migracyjnego. Trafnie zauważył to Mieczysław Stolarczyk, twierdząc, że „w kontekście decyzji rządu PiS o nieprzyjmowaniu przez Polskę uchodźców zasadna wydaje się być uwaga, że jeśli powszechnie podzielany był w owym czasie pogląd, że jednym z głównych czynników sprawczych masowej migracji do UE w 2015 roku była destabilizacja Bliskiego Wschodu przez Stany Zjednoczone i inne państwa Zachodu, to Polska jako państwo, które uczestniczyło w agresji na Irak w 2003 roku, a następnie miało strefę okupacyjną i zarządzało siłami wielonarodowymi w tym państwie, powinna poczuwać się do współodpowiedzialności za tę destabilizację i tym samym w większym stopniu powinna być skłonna do przyjęcia części uchodźców z Bliskiego Wschodu”³⁴. Także w krajowej debacie politycznej zagadnienia dotyczące kryzysu migracyjnego połączono z terroryzmem i obniżeniem poziomu bezpieczeństwa³⁵. Dodatkowo kontrowersyjne wypowiedzi czołowych polskich polityków związanych z obozem rządzącym, niejako sugerujące związek pomiędzy uchodźcami a rozprzestrzenieniem się chorób, odbiły się szerokim echem w zagranicznych mediach, przekładając się tym samym na duże straty wizerunkowe polskich władz na forum międzynarodowym.

Kryzys migracyjny i prowadzona przez Unię Europejską po 2015 roku polityka migracyjna w tym zakresie przyczyniła się do aktywizacji państw Grupy Wyszehradzkiej, której celem stało się przeciwdziałanie decyzjom Rady UE w zakresie obowiązkowej relokacji uchodźców. Od września 2015 roku

³² Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 kwietnia 2016 r. w sprawie polityki migracyjnej Polski, M.P. 2016 r. poz. 370.

³³ M. Stolarczyk, *Stanowisko Polski...*, op. cit., s. 35.

³⁴ *Ibidem*, s. 36.

³⁵ A. Adamczyk, *Kryzys migracyjny...*, op. cit., s. 314.

częstotliwość spotkań w ramach grupy wzrosła, a uczestnikami byli zazwyczaj premierzy lub ministrowie spraw zagranicznych czy spraw wewnętrznych. Najczęściej formułowanymi wnioskami po spotkaniach były postulaty odejścia od obowiązkowej relokacji, zapewnienie bezpieczeństwa zewnętrznych granic UE, zwalczanie nielegalnej imigracji, wspieranie państw trzecich położonych na szlakach migracyjnych, usuwanie przyczyn masowych migracji ludności, odzyskanie kontroli nad ruchami migracyjnymi, gotowość do niesienia pomocy uchodźcom w państwach ich pochodzenia oraz walka z przestępczością zorganizowaną i handlem ludźmi³⁶.

Większość wyżej wymienionych postulatów potwierdzono na spotkaniu prezydentów państw Grupy Wyszehradzkiej i przedstawiciela Chorwacji w październiku 2015 roku na Węgrzech. Obecni na spotkaniu przywódcy ponownie zaznaczyli konieczność odróżnienia uchodźców od imigrantów ekonomicznych i zadbanie o godne warunki dla uchodźców przebywających w obozach w Turcji, Libanie i Jordanii³⁷.

Kolejne uzgodnienia pomiędzy państwami Grupy Wyszehradzkiej dotyczące polityki imigracyjnej UE zapadły podczas spotkania ministrów spraw wewnętrznych w dniu 19 stycznia 2016 roku. Grono jego uczestników poszerzono o przedstawicieli Słowenii, Republiki Serbii i Republiki Macedonii. Państwa Grupy zainteresowane były budową większej koalicji państw przeciw polityce imigracyjnej UE. Podczas spotkania uzgodniono między innymi, że należy³⁸:

- utrzymać swobody w ramach strefy Schengen i wyrażać sprzeciw wobec wszelkich prób ich ograniczenia;
- zadbać o prawidłowe zarządzanie migracjami;
- poprzeć utworzenie wspólnej europejskiej straży granicznej;
- odrzucić mechanizm automatycznej relokacji osób wymagających ochrony międzynarodowej;
- znaleźć rozwiązania przeciwdziałające nielegalnej imigracji do UE;
- zaproponować państwom UE rewizję polityki azylowej, aby nie była ona czynnikiem przyciągającym imigrantów;
- podjąć skuteczną walkę z terroryzmem;

³⁶ *Ibidem*, s. 326.

³⁷ O. Górzyński, *Szczyt Grupy Wyszehradzkiej na Węgrzech. Pokaz jedności nad Balatonem* (9.10.2015), <http://wiadomosci.wp.pl/kat,1356,title,Szczyt-Grupy-Wyszehradzkiej-na-Wegrzech-Pokaz-jednosci-nad-Balatonem,wid,17900905,wiadomosc.html?ticaid=118115>, dostęp 09.02.2017.

³⁸ *Joint Declaration of Ministers of the Interior*, Ministry of the Interior of the Czech Republic, Prague, January 19, 2016, <http://www.visegradgroup.eu/calendar/2016/joint-declaration-of>, dostęp 09.02.2019.

- zharmonizować prawa w zakresie posiadania broni palnej, w tym nielegalnej;
- kontynuować współpracę z państwami Bałkanów Zachodnich w dziedzinie migracji.

Powyższe ustalenia potwierdzono podczas spotkania zorganizowanego w dniu 15 lutego 2016 roku z okazji 25-lecia współpracy państw grupy. Następnie stały się one wspólnym stanowiskiem przed posiedzeniem Rady Europejskiej zaplanowanym na 18–19 lutego 2016 roku, na którym miały zostać przyjęte konkluzje w sprawie kryzysu migracyjno-uchodźczego³⁹.

Należy zauważyć, że w kontekście polityki migracyjnej głos państw Grupy Wyszehradzkiej jest względnie spójny, czego dowodzi wspólna deklaracja z września 2016 roku, zawierająca propozycję „elastycznej solidarności” przy podziale uchodźców. Należy jednak pamiętać, że mimo licznych deklaracji o spójności i współpracy państw Grupy Wyszehradzkiej oraz częstego określania Grupy jako priorytetu polityki zagranicznej Polski w pierwszym roku rządów Prawa i Sprawiedliwości, za wyjątkiem zbieżnego podejścia do kryzysu migracyjnego, Grupę niewiele ze sobą łączy. Trafna jest opinia Adriana Chojana, że: „ukazywanie Grupy Wyszehradzkiej jako spójnego bloku państw jest błędem. Państwa te, mimo podobnej historii i zbliżonych potencjałów, realizują własne cele w polityce międzynarodowej, zaś współpraca regionalna może je wzmacniać bądź hamować. Do 2004 roku cztery państwa miały wspólny cel w postaci członkostwa w Unii Europejskiej i do tego czasu ich politykę można oceniać jako względnie spójną. Po 1 maja 2004 roku współpracę stopniowo wypierała rywalizacja, co z małymi wyjątkami ma miejsce do dziś”⁴⁰.

Reasumując, można stwierdzić, że postawa państw Grupy Wyszehradzkiej wobec polityki migracyjnej UE charakteryzowała się brakiem zgody na obowiązkową relokację osób wymagających ochrony międzynarodowej oraz wprowadzenie tak zwanego podatku solidarnościowego. Poza tym należy zauważyć, że postulaty zarówno Polski, jak i pozostałych państw regionu pokrywały się z tymi wysuwanymi przez pozostałe państwa Unii Europejskiej. Dotyczyło to na przykład kontroli granic zewnętrznych UE, współpracy z państwami pochodzenia i tranzytu imigrantów, pomocy finansowej dla państw sąsiadujących z wysyłającymi imigrantów czy współpracy z Turcją i państwami leżącymi na szlaku zachodniobałkańskim⁴¹.

³⁹ A. Adamczyk, *Państwa Grupy Wyszehradzkiej wobec kryzysu migracyjnego w Unii Europejskiej*, „Przegląd Europejski” 2017 nr 1(43), s. 15–16.

⁴⁰ A. Chojan, *Grupa Wyszehradzka w polityce zagranicznej Polski – między współpracą a rywalizacją*, „Biuletyn Analiz i Opinii ISP PAN”, nr 04/2016(25), s. 11.

⁴¹ A. Adamczyk, *Państwa Grupy Wyszehradzkiej...*, *op. cit.*, s. 17–18.

PODSUMOWANIE

Kryzys imigracyjny wywołał w Polsce, podobnie jak w wielu innych państwach, duże emocje. Były one wyczuwalne nie tylko u obywateli, ale przede wszystkim u przedstawicieli władz państwowych, opozycji czy licznych polityków, którzy w roku podwójnych wyborów (parlamentarnych i prezydenckich) wykorzystali kryzys migracyjny do partykularnych i krótkoterminowych celów wyborczych. Utrudniło to prowadzenie rzetelnej i merytorycznej dyskusji na temat konsekwencji kryzysu migracyjnego dla państwa, społeczeństwa, a także jego wpływu na polską politykę zagraniczną, w tym prowadzenie na forum UE rozmów czy strategicznych dla Polski negocjacji, jak na przykład kształt przyszłego budżetu unijnego czy blokada na niekorzystnych dla Polski projektów, między innymi Nord Stream 2.

Zaskakujący jest przy tym fakt, że imigracja w Polsce ma charakter wyłącznie ekonomiczny. Celnie zauważa to Agnieszka Weinar, twierdząc, że „cudzoziemcy nie przyjeżdżają do Polski, żeby korzystać z bardzo niskiej pomocy społecznej. Cudzoziemcy, nawet uchodźcy, muszą pracować, żeby przetrwać. Dynamicznie rozwijająca się polska gospodarka dała szansę wielu cudzoziemcom na własny biznes i sukces materialny. Ci, którym się nie udało, w większości wyjechali. Doświadczenia z migracją pracowniczą są dużym atutem Polski, która jako kraj ze starzejącym się społeczeństwem i wysokim wskaźnikiem emigracji, już teraz potrzebuje coraz więcej pracowników”⁴². Warto, aby to fakty i racjonalne przesłanki (a nie krótkoterminowe strategie skalkulowane na uzyskanie chwilowo większego poparcia u obywateli) były determinantą podejmowanych przez rządzących decyzji.

Wraz z rosnącym kryzysem imigracyjnym w Europie, w polskim systemie prawnym dokonano zmian skupiających się w głównej mierze na zapewnieniu ochrony i bezpieczeństwa. Miało to wpływ na pozycję prawną cudzoziemców w Polsce. W tym celu zmodyfikowano obowiązujące ustawy i przyjęto nowe rozporządzenia, zaostrzając kryteria legalizacji pobytu w Polsce. Postrzeganie imigrantów w kategoriach zagrożenia bezpieczeństwa spowodowało, że ośrodkiem odpowiedzialnym za realizację polityki w zakresie migracji stało się Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Należy ubolewać nad faktem, że w obliczu jednego z największych kryzysów, z jakim zetknęły się państwa Unii Europejskiej, polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych w dokumencie pt. *Strategia Polskiej Polityki Zagranicznej 2017–2021*, kwestiom

⁴² A. Weinar, *Polska a przyszłość polityki migracyjnej Unii Europejskiej*, Centrum Stosunków Międzynarodowych 2015 nr 9, s. 5, www.csm.org.pl, dostęp 09.02.2019.

związanym z kryzysem migracyjnym poświęca jedynie jeden akapit, ograniczając się do ogólnikowego stwierdzenia, że „kryzys migracyjny wymaga europejskiej odpowiedzi, opartej o zdolności poszczególnych państw. Realizując ideę elastycznej solidarności, Polska będzie uczestniczyła w działaniach UE, zmierzających do rozwiązania problemów u ich źródeł. Będzie się to odnosić do wszystkich dziedzin – od pomocy humanitarnej dla uchodźców, poprzez pomoc rozwojową dla państw Afryki i Bliskiego Wschodu, właściwe ukształtowanie instrumentów polityki handlowej UE, wsparcia dla reform umacniających struktury państw migracyjnych aż po zwalczanie tak zwanego Państwa Islamskiego”⁴³.

Narracja przedstawicieli polskiego rządu, większości parlamentarnej i niektórych partii politycznych spowodowała, że w debacie politycznej zagadnienia dotyczące imigrantów czy uchodźców łączono najczęściej z zagrożeniem terrorystycznym i obniżeniem poziomu bezpieczeństwa. To miało wpływ na pojawienie się u Polaków nastrojów islamofobicznych i antyimigranckich. Przy czym zauważyć należy, że poziom imigracji uchodźców do Polski nie był wysoki, za to istotnym czynnikiem wywołującym niezrozumienie i lęk był brak własnych doświadczeń w związku z przyjmowaniem obcych, zwłaszcza z odmiennego kręgu kulturowego. Powszechne stały się obawy, że polityka otwartych drzwi wobec imigrantów stanie się zagrożeniem dla kultury narodowej i tradycji, poziomu bezpieczeństwa i przyczyni się do rozwoju terroryzmu. Należy jednak pamiętać, że brak solidarności Polski z innymi krajami członkowskimi UE może mieć jednak swoje negatywne konsekwencje w przyszłości oraz utrudnić realizację strategicznych interesów Polski wymagających współpracy z europejskimi partnerami.

BIBLIOGRAFIA

- Adamczyk A., *Kryzys migracyjny w Europie a polska polityka imigracyjna*, „Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny” 2017, z. 1(163).
- Adamczyk A., *Państwa Grupy Wyszehradzkiej wobec kryzysu imigracyjnego w Unii Europejskiej*, „Przegląd Europejski” 2017, 1(43).
- Adamczyk A., *Grecja*, [w:] K.A. Wojtaszczyk, J. Szymańska (red.), *Uchodźcy w Europie. Uwarunkowania – istota – następstwa*, Oficyna Wydawnicza Aspra-JR, Warszawa 2017.

⁴³ *Strategia Polskiej Polityki Zagranicznej 2017–2012*, Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP, <https://www.ms.gov.pl/resource/978285e3-5684-4fcb-8d7e-d0a8bfdb0fdb:JCR>, dostęp 09.02.2019, s. 24.

- Adamczyk A., *Wpływ kryzysu migracyjnego na stosunki Unii Europejskiej z Turcją*, [w:] M. Stolarczyk, T. Kubin (red.), *Kryzysy w Unii Europejskiej w drugiej dekadzie XXI wieku. Uwarunkowania – przebieg – implikacje*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice 2018.
- Angrist M.P., *Understanding the Success of Mass Civic Protest in Tunisia*, „The Middle East Journal” 2013, 4(67).
- Brdulak J., Florczak E., Gardziński T., *Uspołecznienie kapitalizmu w Europie Środkowo-Wschodniej*, „Myśl Ekonomiczna i Polityczna” 2019 nr 1(64).
- Chojan A., *Grupa Wyszehradzka w polityce zagranicznej Polski – między współpracą a rywalizacją*, „Biuletyn Analiz i Opinii ISP PAN”, nr 04/2016(25).
- Chojan A., Olszewski P., *Kryzys migracyjny jako problem globalny. Konsekwencje dla polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej*, „Roczniki Nauk Społecznych” 2018, t. 10(46), z. 1.
- Chomiak L., *The Making of a Revolution in Tunisia*, „Middle East Law and Governance” 2011 nr 1–2(3).
- Fischer J.M., *Czy Unia Europejska zagraża Polsce i jej racji stanu? Aspekty teoretyczne i użyteczne*, „Myśl Ekonomiczna i Polityczna” 2017 nr 2(62).
- Gardziński T., *Przedsiębiorstwo społeczne środkiem rozwiązywania problemów współczesnej gospodarki*, „International Journal of New Economics and Social Sciences” 2016 nr 1(3).
- Górczyński O., *Szczyt Grupy Wyszehradzkiej na Węgrzech. Pokaz jedności nad Balatonem* (09.10.2015), <http://wiadomosci.wp.pl/kat,1356,title,Szczyt-Grupy-Wyszehradzkiej-na-Wegrzech-Pokaz-jednosci-nad-Balatonem,wid,17900905,wiadomosc.html?ticaid=118115>, dostęp 09.02.2017.
- Greece and Italy continued to face unprecedented number of migrants in December*, <http://frontex.europa.eu/news/greeceand-italy-continued-to-face-unprecedented-number-of-migrants-in-december-0BbBRd>, 2.02.2016, dostęp 18.11.2018.
- Informacja Ministra Spraw Zagranicznych na temat polityki zagranicznej Rządu RP w 2016 r.*, https://www.msz.gov.pl/pl/polityka_zagraniczna/priorytety_polityki_zagr_2017_2021/expose2/expose2016/, dostęp 05.02.2019.
- Joint Declaration of Ministers of the Interior*, Ministry of the Interior of the Czech Republic, Prague, January 19, <http://www.visegradgroup.eu/calendar/2016/joint-declaration-of>, dostęp 09.02.2019.
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Europejski program w zakresie migracji, COM (2015) 240, 13 maja 2015 r.
- Kuźniar R., *Europa w porządku międzynarodowym*, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Warszawa 2016.

- Mutu A., *Media And Democracy. A Theoretical Design For Cross-Country Comparative Research On Broadcasting Regulation*, „CECS-Publicações/eBooks” 2014.
- Ottaway M., Hamzawy A., *Protest Movements and Political Change in the Arab World*, Vol. 28, Carnegie Endowment for International Peace, Washington DC 2011.
- Pędziwiatr K., Legut A., *Polskie rządy wobec unijnej strategii na rzecz przeciwdziałania kryzysowi migracyjnemu*, [w:] Wojtaszczyk K.A., Szymańska J. (red.), *Uchodźcy w Europie. Uwarunkowania – istota – następstwa*, Oficyna Wydawnicza Aspra-JR, Warszawa 2017.
- Romaniec R., *Waszczykowski w Monachium: Co z tą solidarnością?*, <https://www.dw.com/pl/waszczykowski-w-monachium-co-z-t%C4%85-solidarno%C5%9Bci%C4%85/a-37608405>, dostęp 06.02.2019.
- Sansal P., *Exodus z Syrii. Migranci i uchodźcy z Bliskiego Wschodu*, „Rocznik Strategiczny” 2015.
- Stavridis S., *Why the ‘Militarasing’ of European Union is Strengthening the Concept of a Civilian Power Europe*, „EUI Working Papers” 2001 nr 17.
- Strategia Polskiej Polityki Zagranicznej 2017–2012*, Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP, <https://www.msz.gov.pl/resource/978285e3-5684-4fcb-8d7e-d0a8bfdb0fdb:JCR>, dostęp 09.02.2019.
- Szymańska J., *Strategia Unii Europejskiej wobec kryzysu migracyjnego: priorytety, bariery, efekty*, „Studia BAS” 2017 nr 3(51).
- Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, wersje skonsolidowane Dz. Urz. UE C 2012.326.1.
- Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 kwietnia 2016 r. w sprawie polityki imigracyjnej Polski*, M.P. 2016 r. poz. 370.
- Weinar A., *Polska a przyszłość polityki migracyjnej Unii Europejskiej*, Centrum Stosunków Międzynarodowych, nr 9, www.csm.org.pl, dostęp 09.02.2019.
- Zahl der Asylanträge in der EU 2017 halbiert*, 14.03.2018, <http://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/fluechtlinge-zahl-der-asylantraege-in-der-eu-2017-halbiert-15493069.html>, dostęp 18.11.2018.
- Żółtkowski W., *Nowe wędrówki ludów*, „Przeгляд”, 28.09–4.10.2015, nr 40.

EUROPEJSKI KRYZYS IMIGRACYJNY Z 2015 ROKU I JEGO WPLYW NA PROWADZONĄ PRZEZ POLSKĘ W LATACH 2015–2018 POLITYKĘ ZAGRANICZNĄ

Streszczenie

W artykule omówiono wpływ europejskiego kryzysu migracyjnego na politykę zagraniczną prowadzoną przez Polskę w latach 2015–2018. Celem przeprowadzonego badania była odpowiedź na pytanie, w jakim zakresie i w jakim stopniu oraz pod wpływem jakich czynników kryzys imigracyjny z 2015 roku wpłynął na prowadzoną przez rząd RP politykę zagraniczną. W pierwszej części opracowania przeanalizowano przyczyny i przebieg kryzysu imigracyjnego po 2015 roku. W kolejnej części przedstawiono ewolucję stanowiska Polski wobec kryzysu imigracyjnego. W podsumowaniu zawarto główne wnioski.

Słowa kluczowe: polityka zagraniczna Polski, kryzys migracyjny, Unia Europejska, Grupa Wyszehradzka

EUROPEAN MIGRATION CRISIS OF 2015 AND ITS INFLUENCE ON POLAND'S FOREIGN POLICY IN THE PERIOD 2015–2018

Abstract

The article discusses the influence of the European migration crisis on Poland's foreign policy in the period 2015–2018. The research aims to answer the question to what extent and level and under the influence of what factors the immigration crisis of 2015 had impact on the foreign policy of the Republic of Poland. The first part of the article analyses the reasons and the course of the immigration crisis of 2015. The next part presents the evolution of Poland's stance on the immigration crisis. The final part of the article contains main conclusions.

Key words: Poland's foreign policy, immigration crisis, European Union, Visegrad Group

ЕВРОПЕЙСКИЙ ИММИГРАЦИОННЫЙ КРИЗИС 2015 ГОДА И ЕГО ВЛИЯНИЕ НА ПРОВОДИМУЮ ПОЛЬШЕЙ В 2015–2018 ГОДАХ ВНЕШНЮЮ ПОЛИТИКУ

Резюме

В статье рассматривается влияние европейского иммиграционного кризиса на внешнюю политику Польши в 2015–2018 годах. Целью проведённого исследования был ответ на вопрос, в каком объёме и в какой степени, а также под влиянием каких факторов иммиграционный кризис 2015 года повлиял на внешнюю политику польского правительства. В первой части исследования анализу подвергнуты причины и процесс иммиграционного кризиса после 2015 года. Следующая часть представляет эволюцию позиции Польши в отношении иммиграционного кризиса. В заключении содержатся основные выводы.

Ключевые слова: внешняя политика Польши, иммиграционный кризис, Европейский союз, Вышеградская группа

Цytuj jako:

Dahl M., *Europejski kryzys migracyjny z 2015 roku i jego wpływ na prowadzoną przez Polskę w latach 2015–2018 politykę zagraniczną*, „Myśl Ekonomiczna i Polityczna” 2019 nr 2(65), s. 202–219. DOI: 10.26399/meip.2(65).2019.21/m.dahl

Cite as:

Dahl, M. (2019) ‘Europejski kryzys migracyjny z 2015 roku i jego wpływ na prowadzoną przez Polskę w latach 2015–2018 politykę zagraniczną’ [‘European migration crisis of 2015 and its influence on Poland’s foreign policy in the period 2015-2018’]. *Myśl Ekonomiczna i Polityczna* 2(65), 202–219. DOI: 10.26399/meip.2(65).2019.21/m.dahl